

**«ТІЛ. МӘДЕНИЕТ. АУДАРМА: ЦИФРЛЫҚ ДӘУІРДЕГІ
МӘДЕНИЕТАРАЛЫҚ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС»**

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ
КОНФЕРЕНЦИЯНЫҢ
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО - ПРАКТИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ

**«ЯЗЫК. КУЛЬТУРА. ПЕРЕВОД: МЕЖКУЛЬТУРНАЯ
КОММУНИКАЦИЯ В ЦИФРОВУЮ ЭПОХУ»**

PROCEEDINGS
OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE

**«LANGUAGE. CULTURE. TRANSLATION: INTERCULTURAL
COMMUNICATION IN THE DIGITAL AGE »**

Астана / Astana

24 СӘУІР 2024

24 APRIL 2024

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

THE MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
L.N.GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н.ГУМИЛЕВА

**«ТІЛ. МӘДЕНИЕТ. АУДАРМА: ЦИФРЛЫҚ ДӘУІРДЕГІ
МӘДЕНИЕТАРАЛЫҚ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС»**

**“LANGUAGE. CULTURE. TRANSLATION: INTERCULTURAL
COMMUNICATION IN THE DIGITAL AGE”**

**«ЯЗЫК. КУЛЬТУРА. ПЕРЕВОД: МЕЖКУЛЬТУРНАЯ
КОММУНИКАЦИЯ В ЦИФРОВУЮ ЭПОХУ»**

Астана, 2024

Astana, 2024

ӘОЖ / УДК 80\81

КБЖ / ББК 81.2

Т 93

ISBN 978-601-337-997-5

РЕДАКЦИЯЛЫҚ АЛҚА

Мақыш С.Б.	- Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Басқарма мүшесі - академиялық мәселелер жөніндегі проректоры
Бейсенбай А.Б.	- ф.ғ.к., филология факультетінің деканы
Акижанова Д.М.	- Ph.D., аударма теориясы мен практикасы кафедрасының меңгерушісі
Ескиндиrowa М.Ж.	- Ph.D., аударма теориясы мен практикасы кафедрасының доценті м.а.
Алшинбаева Ж.К.	- Ph.D., аударма теориясы мен практикасы кафедрасының доценті м.а.
Киманова Л.Б.	- Ph.D., аударма теориясы мен практикасы кафедрасының аға оқытушысы
Ныгманова Д.К.	- магистр, аударма теориясы мен практикасы кафедрасының аға оқытушысы
Акшулакова Б.К.	- магистр, аударма теориясы мен практикасы кафедрасының аға оқытушысы

Халықаралық ғылыми – практикалық конференцияның серіктестері

- Любляна университеті (Любляна қ., Словения)
- Варшава университеті Қолданбалы лингвистика институты (Варшава қ., Польша)
- Атылым университеті (Анкара қ., Түркия)
- Әзірбайжан тілдер университеті (Баку қ., Әзірбайжан)
- Қоқан мемлекеттік педагогикалық институты (Қоқан қ., Өзбекстан)

Partners of the International scientific and practical conference

- University of Ljubljana (Ljubljana, Slovenia)
- Institute of Applied Linguistics of the University of Warsaw (Warsaw, Poland)
- Atylym University (Ankara, Turkey)
- Azerbaijan University of Languages (Baku, Azerbaijan)
- Kokand State Pedagogical Institute (Kokand, Uzbekistan)

Партнеры международной научно – практической конференции

- Люблянский университет (г.Любляна, Словения)
- Институт прикладной лингвистики Университета Варшава (г.Варшава, Польша)
- Университет Атылым (г.Анкара, Турция)
- Азербайджанский университет языков (г.Баку, Азербайджан)
- Кокандский государственный педагогический институт (г.Коканд, Узбекистан)

ӘОЖ / УДК 80/81

КБЖ / ББК 81.2

Т 93

«Тіл. Мәдениет. Аударма: цифрлық дәуірдегі мәдениетаралық қарым-қатынас» атты халықаралық ғылыми-практикалық конференциясы = Международная научно-практическая конференция «Язык. Культура. Перевод: межкультурная коммуникация в цифровую эпоху» = International scientific and practical conference «Language. Culture. Translation: Intercultural Communication in the Digital Age» - Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университет редакциясы – бет саны 312 – қазақ, орыс, ағылшын, түрік тілдерінде

ISBN 978-601-337-997-5

«Тіл. Мәдениет. Аударма: цифрлық дәуірдегі мәдениетаралық қарым-қатынас» халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдарының жинағы, аударма, тіл, мәдениет және мәдениетаралық коммуникация салаларына қызығушылық танытқан зерттеушілерге, оқытушыларға, аудармашы-практиктерге, білім алушылар мен жас мамандарға арналған. Конференция барысында аударма, тіл және мәдениет, сондай-ақ мәдениетаралық коммуникация саласындағы зерттеулерді дамытуға байланысты маңызды мәселелер талқыланды. Конференция цифрлық дәуір жағдайында аударма және мәдениетаралық коммуникация саласындағы ғылыми зерттеулер мен практикалық тәжірибені ілгерілетуге ықпал ете отырып, халықаралық ғылыми және академиялық ынтымақтастықты, кәсіби байланыстарды орнату және нығайту мақсатында тәжірибе және білім алмасу үшін бірегей мүмкіндік берді.

Сборник материалов международной научно-практической конференции, на тему **«Язык. Культура. Перевод: межкультурная коммуникация в цифровую эпоху»** предназначен для исследователей, преподавателей, переводчиков-практиков, обучающихся и молодых специалистов, заинтересованных в области перевода, языка, культуры и межкультурной коммуникации. В ходе конференции обсуждались важнейшие вопросы, связанные с развитием исследований в области перевода, языка и культуры, а также межкультурной коммуникации. Конференция предоставила уникальную возможность для обмена опытом и знаниями в целях установления и укрепления международного научного и академического сотрудничества, профессиональных контактов, способствуя продвижению научных исследований и практического опыта в области перевода и межкультурной коммуникации в условиях цифровой эпохи.

The collection of materials of the international scientific and practical conference on the topic **«Language. Culture. Translation: Intercultural Communication in the Digital Age»** is intended for researchers, teachers, translation practitioners, students and young professionals interested in the field of translation, language, culture and intercultural communication. During the conference, the most important issues related to the development of research in the field of translation, language and culture, as well as intercultural communication were discussed. The conference provided a unique opportunity for the exchange of experience and knowledge in order to establish and strengthen international scientific and academic cooperation, professional contacts, contributing to the promotion of scientific research and practical experience in the field of translation and intercultural communication in the digital age.

© Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2024

© L.N.Gumilyov Eurasian National University, 2024

© Евразийский национальный университет им.Л.Н.Гумилева, 2024

имели возможность проанализировать языковые особенности и механизмы выражения приветствий, что в процессе переводческой деятельности служит основой для более точных, адекватных переводов.

В результате нашего исследования мы пришли к выводу, что анализ концепта «приветствие» является актуальным вопросом для изучения в Казахстане. Комплексный анализ концепта «приветствие» в казахском, английском и русском языках раскрыл сущность данных формул в контексте их культур, тем самым способствуя более глубокому восприятию и взаимодействию в нашей многонациональной стране. Результаты анализа внесут вклад в исследования об изменениях культурных норм и обычаев в контексте глобализации. В практике переводческой деятельности вопросы, рассматриваемые в нашем исследовании, помогут межкультурному и социокультурному взаимодействию.

Список литературы

1. Розенталь Д. Э., Теленкова М. А. //Словарь-справочник лингвистических терминов. Изд. 2-е. — М.: Просвещение. 1976.
2. Аскольдов-Алексеев С. А. Концепт и слово/Русская словесность. От теории словесности к структуре текста. Антология //М.: Academia. — 1997.
3. Ляпин С.Х. Концептология: к становлению подхода / С.Х. Ляпин, В.И. Карасик. — М.: 1997. — 115с.
4. Авдеева И.А. Особенности виртуальной коммуникации и организации виртуальных сообществ в пространстве глобальной сети // Философия и общество. 2016. № 4 (81). С. 20-33.
5. Дзида Н. Н. Понимание и интерпретация художественного текста в современной переводческой парадигме: когнитивный и психолингвистический аспекты //Молодой ученый. — 2010. — №. 7. — С. 160-163.
6. Авксентьев А. В., Акимушкин О. Ф., Акиниязов Г. Б. Ислам: словарь атеиста; под общ. ред. МБ Пиотровского, СМ Прозорова. — 1988. — 254с.

IRSTI 16.31.41

CONTEMPORARY INTERPRETER'S STATUS IN KAZAKHSTAN: SOFT SKILLS AND EMOTIONAL INTELLIGENCE

Р.Б. Нукежанова

Магистрант

Евразийский национальный университет им.Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан

raunuk@mail.ru

***Abstract.** The article examines the influence of Emotional Intelligence (EI) and Soft Skills on interpreters in Kazakhstan. Our data comes from official statistics, interviews with interpreters, and a review of relevant literature. Through case studies, we have identified the daily challenges faced by interpreters. We propose that EI and Soft Skills are valuable in helping interpreters overcome these challenges, ultimately improving their work quality, well-being, and career development. We have categorized the essential skills that interpreters find crucial and explored their self-perception within this profession. This research highlights the significant role of EI and Soft Skills in interpretation, providing valuable insights into their impact on interpreters' professional lives. It serves as a foundational study for future research in this area.*

***Keywords:** interpreters, soft skills, emotional intelligence, translation quality, translation studies, career development, language services in Kazakhstan*

***Аңдатпа.** Мақалада Қазақстандағы аудармашыларға эмоционалды интеллект (EI) мен жұмсақ дағдылардың әсері қарастырылған. Біздің деректер ресми статистикадан, аудармашылармен сұхбаттан және тиісті әдебиеттерге шолудан алынған. Кейс-стади*

арқылы біз аудармашылардың күнделікті қиындықтарын анықтадық. Біз EI және Soft Skills аудармашыларға осы қиындықтарды жеңуге, сайып келгенде, олардың жұмыс сапасын, әлауқатын және мансаптық өсуін жақсартуға көмектесу үшін құнды екенін ұсынамыз. Біз аудармашылар шешуші деп санайтын негізгі дағдыларды жіктелдік және олардың осы мамандық шеңберінде өзін-өзі қабылдауын зерттедік. Бұл зерттеу аудармашылардың кәсіби өміріне әсері туралы құнды түсінік бере отырып, интерпретациядағы EI және Soft Skills дағдыларының маңызды рөлін көрсетеді. Бұл осы саладағы болашақ зерттеулер үшін іргелі зерттеу ретінде қызмет етеді.

Түйін сөздер: аудармашылар, жұмсақ дағдылар, эмоционалды интеллект, аударма сапасы, аударма ісі, мансаптық өсу, Қазақстандағы тілдік қызметтер

Аннотация. В статье рассматривается влияние эмоционального интеллекта (ЭИ) и мягких навыков на переводчиков в Казахстане. Наши данные основаны на официальной статистике, интервью с переводчиками и обзоре соответствующей литературы. С помощью тематических исследований мы выявили повседневные проблемы, с которыми сталкиваются переводчики. Мы полагаем, что EI и Soft Skills полезны для того, чтобы помочь переводчикам преодолеть эти трудности, в конечном счете улучшая качество их работы, благосостояние и карьерный рост. Мы классифицировали основные навыки, которые переводчики считают ключевыми, и изучили их восприятие себя в рамках этой профессии. Это исследование подчеркивает важную роль ЭИ и мягких навыков в устном переводе, предоставляя ценную информацию об их влиянии на профессиональную жизнь переводчиков. Это послужит основой для будущих исследований в этой области.

Ключевые слова: переводчики, мягкие навыки, эмоциональный интеллект, качество перевода, переводоведение, карьерный рост, языковые услуги в Казахстане.

Introduction.

Kazakhstan's labor statistics outline six categories in translation and interpretation. This study focuses on interpreters, exploring the cognitive components and skills needed for oral communication [1, p. 727 – 729]. We hypothesize that interpreters require soft skills (Fig 1) and emotional intelligence [2] for efficient output. A focus group interview with experienced practitioners reveals challenges interpreters face and self-reported emotional intelligence or soft-skills they use for addressing them. The study highlights the evolving dynamics of interpreter professionalism [3], emphasizing adaptability and rapport building.

Material and research methods.

A facilitated focus group interview with 25 participants in Astana, Kazakhstan, included 5 men and 20 women; it became evident that self-employed freelancers (21) and company-employed in-house interpreters (4) grapple with diverse challenges in their professional settings. The linguistic breakdown of their expertise includes Kazakh/Russian (1), Russian/English (15), and Kazakh/Russian/English (4). Table 1. The study used open-ended questions on emotional intelligence and soft skills, responses were recorded, processed and generalized into description below. Prior to interviews, participants were informed about the study for voluntary participation, emphasizing confidentiality and explicit consent for data processing. The study's findings based on aggregated and generalized responses preserving the anonymity of individual identities.

Table 1. Facilitated focus group interview sampling

Total interviewed interpreters	Men	Women	Self-employed free-lancers	Company employed in-house interpreters
25	5	20	21	4
Kazakh/Russian	1	2	3	0
Russian/English	3	14	15	0
Kazakh/Russian/English	1	4	3	4

Source: own research compiled based on interviewed interpreters.

Discussion.

Over the past three decades, language services in Kazakhstan have significantly evolved, driven by the global integration of economies and digitalization, socio-political changes tied to the country's international status and sovereignty, resulting in ongoing technological evolution of contemporary translation and interpretation practices, associated with scientific research [5, p.17]. A thorough analysis of statistical data reveals that interpreters in Kazakhstan are active in diverse sectors, aligning with the evolving economy (Fig 1, Fig 2).

Fig.2 Source: own research based on <https://stat.gov.kz/ru/region/almaty/dynamic-tables/1490/>

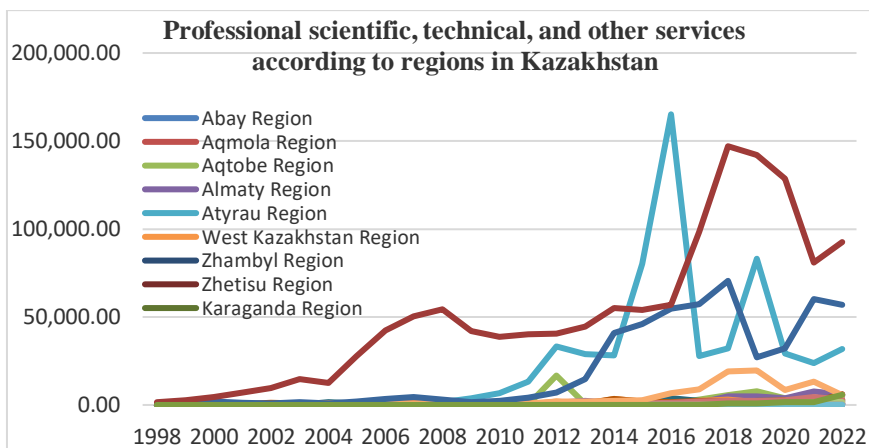

Fig.3 Source: own research based on <https://stat.gov.kz/ru/region/almaty/dynamic-tables/1490/>

Moreover the country excels in hosting diverse international events [6, p.650-653], enhancing its global reputation through forums, conferences, summits. These cultural, religious, and peace-building initiatives, attended by participants from diverse backgrounds and countries rely on consecutive and simultaneous interpreters. The successful execution of interpretation in these settings necessitates additional socioemotional capacities, regarded as soft skills in this research, as illustrated in (Fig.3).

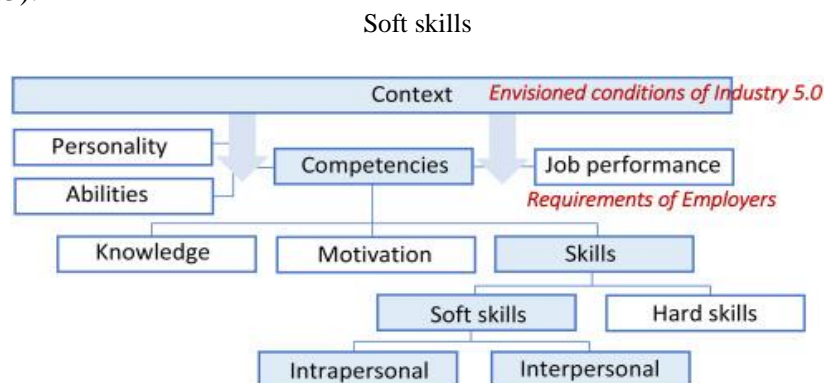

Fig.3.Source: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2405844023058784#fig3>

Results.

In a traditional context, core skills for interpretation are proficiency in languages and their associated cultures, adept listening capabilities, a strong memory, and effective note-taking skills.

From a labor market and career, perspective, successful verbal interpreters require strong language acquisition, adept transformation strategies in their language pair, a specific set of skills and routines essential for employability and a competitive edge. Occasionally, work-related stress heightened by factors such as unjust treatment, inadequate salaries, and the persistent build-up of fatigue. Consistent research underscores heightened stress levels, raising concerns about potential burnout and early departure from the profession [7, p.1-6]. Further exploration of this domain unveils varied definitions and conceptualizations, often using terms such as “competence,” “social skills,” “people skills,” and “interpersonal skills” interchangeably [8, p.1-20]. According to World Economic Forum Report, social skills will maintain significance across industries. As a result, there is a growing focus on the relevant categories of soft skills in translation studies. Various scenarios may prioritize specific skills over others, and the proposed ranking is a generalization (Table1) may not fully encapsulate the intricacies of every interpreting situation. The identification of essential soft skills influenced by factors including the type of interpretation, subject matter, and specific communication demands.

Table 1. Top 5 soft skills for interpreters.

1	Analytical thinking and innovation	=Consecutive	=Simultaneous
2	Critical thinking and analysis	<Consecutive	>Simultaneous
3	Resilience, stress tolerance, and flexibility	<Consecutive	>Simultaneous
4	Active learning and learning strategies	=Consecutive	=Simultaneous
5	Reasoning, problem-solving and ideation	>Consecutive	<Simultaneous

Source: own research based on WEF Report, 2020 and literature review.

Emotional intelligence, defined by Mayer and Salovey, encompasses four branches: identifying, using, understanding, and managing emotions. Psychologist Daniel Goleman expands on this concept, portraying it as a set of capacities for navigating relationships and achieving collective goals (Fig.4). Going beyond mere sociability, emotional intelligence involves traits like pleasantness, cooperativeness, sensitivity, and the ability to foster positive interactions. Its depth lies in nuanced emotional self-management, empathy, and influencing others' emotional states. In the context of interpreter work, EI contributes to a positive environment, enhancing satisfaction and engagement for both listeners and interpreters. Interpreters with robust EI excel as communicators, forming impactful connections and making effective liaisons, especially in remote and digital medium.

Fig.4. Source:<https://www.neurosurgicalatlas.com/volumes/non-technical-skills-in-neurosurgery/emotional-intelligence>

Conclusion.

We have established EI and soft skills are important not only for effective communication but also for ensuring the overall health and well-being of interpreters. A thorough examination of existing literature reveals that interpreters experience a spectrum of positive and negative emotions in the course of their work. Practitioners' responses reflect and correlate with statements in literature. In contemporary settings, interpreters contend with various stressors, including diverse interactions, intricate technology use, and fierce competition. This exploration indicates that interpreters, when confronted with detrimental stress, may view their professional standing negatively. Well-being recognized as a main prerequisite for sustainable development and a fundamental aspect of good health, encompassing mental and physical dimensions. This emphasizes the broader importance of developing and applying soft skills and EI by interpreters within the professional and personal context.

References

1. Kassymova G. M. The problems of psychological training in the future translators/interpreters education/ G. M. Kassymova // Procedia - Social and Behavioral Sciences.- 2014. – Vol. 114. – P. 727 – 729.
2. Гоулман Д. Эмоциональный интеллект. Почему он может значить больше, чем IQ / перевод с английского А. Исаевой. - 9-е изд. - Москва : Манн, Иванов и Фербер, 2020. – 535 с.
3. Mayer J.D. Emotional intelligence and the construction and regulation of feelings / J.D. Mayer, P. Salovey // Applied and Preventive Psychology. - 1995. - Volume 4, Issue 3. – P.197-208.
4. Working with interpreters in the family violence sector in Australia: “It’s very hard to be in between” / C. Sullivan, K. Block et al. // International Journal of Intercultural Relations. - 2023. – Vol. 96. - P.1-10.
5. Kuldeyeva G. Tiflotranslation in Kazakhstan / Kuldeyeva G., Yeskindirova M., Alshinbayeva Z. // Научный Форум: Инновационная Наука. – Москва, 2023. - № 8 (63). - P. 16-25:
6. Kenzhalina G. The Role of Diplomacy in promoting Kazakhstan’s country image in the international arena // Procedia - Social and Behavioral Sciences 140. - 2014. - P. 650 – 653.
7. Tian Chen. The interplay between psychological well-being, stress, and burnout: Implications for translators and interpreters // Heliyon. - 2023.- № 9. – P. 1-6.
8. Soft skills and their importance in the labour market under the conditions of Industry 5.0 / M. Poláková et al // Heliyon.-2023.- № 9.- P. 1-20.

IRSTI 16.21.47

PROBLEMS OF CREATING GRADUONYMIC LINES IN THE SEMANTIC GROUPS OF LEXEMES DENOTING ACTION AND STATE IN THE UZBEK LANGUAGE

M.R. Otaboyeva

Kokand State Pedagogical Institute named after Mukimi, Kokand, Uzbekistan

mazmuna.rahimovna@gmail.com

***Abstract.** This article describes the problems of creating gradation lines with the participation of words belonging to the verb group. The lexemes are analyzed according to the semantic categories of the verb, and the ranking series is compiled by giving examples from the explanatory, synonym and antonym dictionaries.*

***Keywords:** verb, semantic category, verbs of action, verbs of speech, verbs of state, verbs of thought, verbs of attitude, graduonymic series, lexeme, shade, gradation.*

***Андамна.** бұл мақалада етістіктер тобына жататын сөздердің қатысуымен градация сызықтарын құру мәселелері сипатталған. Лексемалар етістіктің мағыналық категориялары бойынша талданады, ал дәрежелік қатарлар түсіндірме, синонимдік және антонимдік сөздіктерден мысалдар келтіре отырып құрастырылады.*